

DOK -
JUBILEUM

1959 - 2009

50 år

DOK 50 ÅR

1959 – 2009

DOK bildades i December 1959 vid ett möte på Bruksgården. Dessförinnan hade orientering bedrivits under 20 år i OK Leten och Strömtorps IK.

OK Leten bildades 7 november 1939 och existerade till den 16 december 1945 då man vid ett möte beslöt att lägga ner klubben och gå upp i Strömtorps IK.

DOK:s första styrelse bestod av Karl-Axel Karlsson ordförande, Sören Sandberg kassör, Olle Pettersson sekreterare, Sven-Olov Svensson vice sekreterare, samt Mogens Nielsen och Berit Karlsson.

DOK – ORDFÖRANDE

Karl-Axel Karlsson	1959 – 1968
Mogens Nielsen	1969 – 1979
Tore Martinsson	1980 – 1982
Bengt Johansson	1983 – 1989
Ulla Andersson	1990 – 1994
Hans Joelsson	1995 – 1999
Mattias Stanser	2000 – 2005
Jessica Blomqvist	2006 - 2006
Tore Martinsson	2007 –

ARRANGEMANG

Redan första året arrangerade klubben inte mindre än fyra nationella tävlingar. Man började med en tvåmannabudkavle med såväl dag- som nattsträcka, senare svarade man för en sträcka i stora Värmlandskavlen, varpå man beslöt att ordna en natt tävling (Trollnatta).

Första säsongen avslutades med att arrangera DM.

Trollnatta blev en tradition. Den tävlingen arrangerades under åren 1960-1969 utom år 1960 då Natt-SM arrangerades.

DOK var medarrangör vid SM-veckan 1966 och fick förtroendet att arrangera natt tävlingen.

Målplats var Parkskolan. SM banläggare var Karl-Axel Karlsson och Mogens Nielsen och tävlingsledare Torsten Granefelt den senare även generalsekreterare för hela SM-veckan.

Förutom att DOK var med som arrangör hade klubbens juniorer blivit utsedda att försvara Värmland färger vid SM-kavlen, vilken gick i Kristinehamn. DOK laget bestod av Larseric Larsson, Bengt Carlsson och Lars Granefelt. Laget gjorde en mycket fin insats och blev svenska mästare.

Efter det att Trollnatta lades ner har Letälvsträffen varit DOK:s traditionella arrangemang.

Första tävlingen gick 1972 och därefter i stort sett arrangerats varje år. 1979 hade Letälvsträffen över 1400 löpare anmälda varav 1250 startade. Tävlingen avgjordes då i Svartå vid "flygfältet".

KLUBBSTUGA

Alltsedan starten har DOK haft glädjen att en egen klubbstuga. Först hyrdes torpet Nordhöjden och 1974 köptes nuvarande klubbstugan i Råbäck. Den renoverades och byggdes ut under 1987 och 1988. Den renoverade stugan invigdes den 16 april 1988.

EKONOMI

DOK:s verksamhet kostar mycket pengar. DOK har mer än en gång sänt tacksamma tankar till klubbens första kassör Sören Sandberg, som kom på den ljusa idén att finansiera en del av klubbens verksamhet med julgransförsäljning. Genom skogsägares välvilliga inställning har DOK haft glädjen att varje år förse Degerfors hemmen med julsymbolen. Degerfors kommun har också stöttat klubben både med bidrag och med möjligheter att mot ersättning utföra arbete åt kommunen. Under några år spolade klubben kommunens isbana och har på senare år jobbat med elljusspåret i Råbäck och skött öppethållandet och städningen av Råbäcksstugan.

KARTOR

Under det första verksamhetsåret 1960 så hade Degerfors Ok förmånen att kunna använda de nya "grönsaksbladen" i skala 1:50 000. De var nyligen utkomna och de första kartorna med fyra färger. De täckte inte hela Sverige men vi hade turen att ha två blad alldeles i vår närhet.

Det innebar att DOK snabbt etablerade sig som tävlingsarrangör och fick många startade på sina tävlingar.

Många andra klubbar i Värmland sprang fortfarande på "tjärpappen" dvs. den gamla svart-vita kartan i skala 1:1 000 000.

Men kravet på bättre kartor med mer detaljrikedom ökade och snart började klubbarna rita egna kartor i skalan 1:25 000.

DOK hängde på och skickade medlemmar på kartritningskurser och till Trollnatta 1964 kunde Karl-Axel Karlsson och Roland Strandberg presentera sin nyritade karta, speciellt framtagen för orientering, också den i skala 1: 25 000.

Denna karta reviderades sen till Natt-SM 1966.

På den här tiden hade DOK sin klubbstuga uppe vid Nordhöjden och där ritade Karl-Axel och Roland även en enklare karta i skala 1:10 000 som användes till träningstävlingar men också till en serietävling 1964.

Först 1962 gav SOFT:s kartråd ut sina första rekommendationer:

"Skalan kan vara 1: 50 000 men vi rekommenderar större skalor. – mest lättläst blir kartan i fyra färger: svart, blått, brunt och grönt, men det går bra med fler färger."

På 70-talet togs grundmaterialet fram med lågflygfotografering vilket innebar avsevärt bättre förutsättningar för kartritarna. Det blev nu vanligare att professionella karritare anlätades.

1976 trycktes den första kartan i Värmland i skalan 1:15 000 och året efter följde nästan alla andra klubbar efter.

Vår första karta i denna skala nyritades till DM 1978 med Svartå gamla station som TC.

Nästa steg i utvecklingen var i slutet av 1980-talet när datorerna började användas i kartritningen. Det blev enklare att göra justeringar när man inte längre behövde skrapa på ritkalken.

1990 kom ritprogrammet OCAD fram vilket innebar att vi i klubben fick lättare att "skräddarsy" våra kartor till tävlingar och träningar.

På 80-talet hade klubben relativt många kartområden med på den tiden bra kartor. Kommunen var välvillig till bidrag och man kunde också söka bidrag från Fritid T-län. De bidragen minskar nu samtidigt som kartorna blir dyrare att framställa.

Men nu har Sveriges riksdag beslutat att hela landet ska laserscannas, det innebär att vi orienteringsklubbar har möjligheten att köpa in 3-dimensionella flygbilder med framför allt mycket exaktare kurvbild, höjdkurvorna är ju det centrala på varje karta. Allt detta till en billig kostnad för varje klubb.

ORGANISATION

Stommen till DOK:s nuvarande organisationsplan lades vid klubbens årsmöte 1977. Avsikten var att så många som möjligt skulle engageras i klubarbetet så att det blir effektivt och ej för betungande för några få ledare. Klubben har nu kommittéer för ekonomi, kartor, arrangemang, orientering, ungdom, spår, pre-o, utbildning, och information.

FRAMTIDTANKAR

Signerade Tore Martinsson

Få idrotter har utvecklats så mycket som orienteringssporten de senaste 50 åren. Man behöver bara referera till kartutvecklingen från svartvit 100 000-del och 50000-del till våra nuvarande digitaliserade detaljfyllda kartor i flera färger, eller till datoriseringens intåg som revolutionerat bl.a. tävlingsadministration och tidtagning. Dessutom används GPS mer och mer, vilket ger stora möjligheter att följa eliten på datorn, TV:n och storbildsskärmen på tävlingscentrum.

Vad kan vi då förvänta oss för utveckling de närmaste 50 åren?

Jag tror att GPS-tekniken blir den närmaste stora förändringen. Förmodligen kommer snart alla löpare att ha en egen GPS, och får därmed en större upplevelse av orienteringen. Då behöver man inte längre tro att man sprungit en viss rutt, man vet. Dessutom kan man säkert snart se alla konkurrenters vägval när man kommer hem och slår sig ned vid datorn.

I takt med att konkurrensen om deltagare och tiden blir hårdare, tror jag att vi kommer att få mer kompakta tävlingar med korta banlängder på små kartområden nära tätorter för att ge

bra service vid tävlingarna och därmed också lägre kartkostnader. I många fall kan tävlingarna avgöras på vardagskvällar med fri starttid utan föränmälan. Det innebär att kartorna skrivs ut vid starten av den startande, som bara anger vilken klass eller bana som önskas.

Kommer kartorna att utvecklas ytterligare? Kanske med en plastficka som tillsammans med en ny karttyp ger en tredimensionell bild av terrängen. Eller en lövtunn GPS, i vilken man laddar ned kartan.

Tyvänn kommer många småklubbar att försvinna. I Värmland blir minskningen drastisk. I bästa fall kommer ett tiotal aktiva klubbar att finnas om tio år. Dessa blir förhoppningsvis livskraftiga och stabila, och på så vis kanske antalet aktiva orienterare inte minskar.

Jag är säker på att Degerfors OK är en av dessa tio klubbar. Kanske ingår vi så småningom i en större tävlingsklubb, men förhoppningsvis kan vi fortsätta att stå på egna ben. Många tävlingsklubbar tappar nämligen engagemanget i ungdomsverksamhet och rekrytering. Vår klubb står som många andra inför en generationsväxling. Många som i dag gör viktiga arbetsinsatser och tar stort ansvar, finns i åldersgruppen 55+ . Viktiga uppgifter för oss är att fortsätta att få in nya medlemmar i klubbarbetet, att inte låsa fast oss i gamla tankebanor utan verkligen släpper fram nya idéer och initiativ och att fortsätta att vara en trivsamt klubb för alla.

Degerfors Orienteringsklubb är en klubb för framtiden!

